

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/269/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

325/2012. (IX. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ jogi képviselő útján 2012. április 2-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2012. szeptember 26-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétben – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos jogi képviselője postai úton terjesztette elő beadványát a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Körzeti Megbízotti Alosztály által fogatosított intézkedések és kényszerítőeszköz-használat ellen az alábbiak szerint.

A panaszossal és társával szemben – akinek panaszát a Testület külön állásfoglalásban bírálta el – 2012. március 27-én hajtották végre a rendőrök a következő intézkedéseket és alkalmaztak kényszerítő eszközt azt megelőzően, hogy szabálysértési felelősségüket megállapították volna:

- igazoltatás,
- ruházatátvizsgálás,
- bilincshasználat,
- előállítás.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A jogi képviselő álláspontja szerint tekintettel arra, hogy az önkormányzat rendőrség által biztosított eljárása nyilvánvalóan jogszerűtlen volt, illetve a panaszos – és társa – jogellenes cselekményt nem követtek el, ezért az intézkedések és kényszerítő eszköz használata szükségtelen és indokolatlan, továbbá különösen bilincselésük és előállításuk aránytalan is volt.

Utal rá a jogi képviselő, hogy az intézkedésről felvételek is készültek, amelyek rendelkezésre bocsátásával egyidejűleg a panaszt utóbb részletesen is indokolni kívánja.

2) 2012. április 24-én kelt levelében a panaszos jogi képviselője a panaszosi sérelmeket az alábbiak szerint részletezte.

A panaszos és szintén panaszt előterjesztő társa, B. A. egy hajléktalan emberek megsegítésével foglalkozó szervezet (A Város Mindenkié!) aktivistái. 2012. március 27-én Budapest IX. kerületében, a Távíró utca mellett húzódó „kiserdőben” élő négy ember jogszerűtlenül emelt lakóhelyének elbontását, ingóságai egy részének szemétként való eltakarítását igyekeztek megakadályozni azzal, hogy a – különben az erdő takarítását végző – Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó kiemelten közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: FESZOFÉ) munkásait és a közterület-felügyelőket figyelmeztették az eljárás jogszerűtlenségére.

A jogi képviselő álláspontja szerint az intézkedés a panaszossal és társával szemben több ponton is jogszabályellenesen zajlott. A bilincselést, majd előállítást például nem előzte meg az érintettek igazoltatása annak ellenére, hogy ez szerepel a 01090/4413/2012/id. ügyszámú jelentésben. Az igazoltatás elmaradását igazolják a történetekről készített és mellékelt videofelvételek. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a jelentés nem a valóságnak megfelelően rögzíti az intézkedéssorozat leírását, továbbá mindebből arra is megalapozott következtetést lehet levonni, hogy nem az arányosság és fokozatosság követelményének megfelelően került sor a kényszerítő eszköz alkalmazására. A jogi képviselő megítélése szerint a panaszos és B. A. magatartása nem indokolta az igazoltatás elmaradását.

Az előállítás indokolatlan volt azért is, mert a panaszos és társa egy olyan rendőri intézkedéssel összefüggésben léptek fel (hajléktalan emberek ingóságainak elszállítása, a lakhelyükül szolgáló építmény lebontása „erdőtakarítás” ürügyén), amely az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának állásfoglalása értelmében (AJB 4326/2011.) önkényesnek, kellő jogszabályi alapot nélkülözőnek minősül. Mivel pedig ez az eljárás az ott élő emberek alapvető jogai kapcsán alkotmányos visszásságot generált, az eljárás biztosítása is nyilvánvalóan jogszerűtlennek tekintendő.

Az esetről rendelkezésünkre álló videofelvételek a következő linkeken érhetőek el: [...]

A jogi képviselő megítélése szerint a felvételekből a tényállás rekonstruálható, azok a felmerülő kérdésekre sok tekintetben választ adnak.

Utal a jogi képviselő beadványában arra is, hogy a panaszos és társa ellen jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértés miatt eljárás indult a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságán. Az eljárások az előterjesztett kifogás következtében a Pesti Központi Kerületi Bíróságon folytatódnak.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A. J. r. fhdgy., körzeti megbízott alosztályvezető a sérelmezett eseményekkel összefüggésben 2012. március 27-én az alábbi tartalommal készített jelentést.

A rendőr szolgálata kezdetekor közvetlen előjárójától, P. L. r. őrnagytól arra kapott utasítást, hogy intézkedjen: két fő körzeti megbízott jelenjen meg Budapest IX. kerületében, a H. u. – T. u. között húzódó véderdőben, mert ott az önkormányzat szervei erdőtisztítást, szemétfelszedést hajtanak végre, és a kapitányságvezetőtől rendőri jelenléte igényelték testi épségük megóvása érdekében. A parancsnok tájékoztatta a r. fhdgy.-öt, hogy a körzeti megbízottak feladata az, hogy jelenlétükkel megakadályozzák meg az önkormányzat dolgozói ellen irányuló atrocitásokat és szükség esetén fellépjenek testi épségük megóvása érdekében, mivel az érintett területen hajléktalan személyek is tartózkodnak.

Ezt követően, 7 óra 30 perckor – a kapott utasításnak megfelelően – a r. fhdgy. eligazította K. K. r. tzs. és B. Z. r. őrm. körzeti megbízottakat, és őket a helyszínre irányította.

A helyszínről 8 óra 30 perckor K. K. r. tzs. telefonon azt jelentette, hogy a FESZOFÉ és a kerületi közterület-felügyelet dolgozói az erdőtisztítást és a szemét eltávolítását kezdték. Tájékoztatást nyújtott továbbá arról, hogy az érintett erdőrészben található két földbe vajt verem, amelyek fölé ponyvából sátrat építettek. A vermekben öt fő hajléktalan személy tartózkodik kutyákkal. A körzeti megbízott ennek kapcsán közölte, hogy az önkormányzat alkalmazottai ezeket az építményeket is el kívánják bontani, de az ott tartózkodó hajléktalan személyek nem óhajtának távozni. Elmondta továbbá, hogy a hajléktalan személyek telefonon értesítették a „A város mindenkié” csoport aktivistáit, akik vélhetően a helyszínre fognak érkezni.

A helyszínről kapott információt D. A. r. százados őr-járőr alosztályvezető telefonon jelentette P. L. r. őrnagynak, aki arra adott utasítást, hogy a helyszínen lévő állomány akkor avatkozson be, ha az önkormányzat dolgozóit támadás éri.

Ezt követően, 8 óra 40 perckor a r. fhdgy. a helyszínre irányított további két fő körzeti megbízottat, K. S. r. zászlóst és K. P. r. főtörzsőrmestert is, tekintettel a kialakult helyzetre.

A körzeti megbízottak később telefonon jelentették a helyszínről, hogy érkezett egy férfi, (később megállapítást nyert hogy a panaszos), aki feltehetően „A város mindenkié” egyesület aktivistája, bár a rendőrökkel nem közölte, hogy miért, milyen minőségben van jelen.

A panaszos ezt követően a FESZOFÉ és a közterület-felügyelet intézkedését kezdte akadályozni oly módon, hogy a veremtől elszállítani kívánt tárgyakra ráült, azokba belekapaszkodott. A helyszínen lévő közterület-felügyelők a panaszost igazoltatták és felszólították cselekménye abbahagyására. A panaszos a közterület-felügyelők felszólításának nem tett eleget, „jogsértő magatartását” tovább folytatta.

A helyszínen történekről D. A. r. százados ismét a telefonon tájékoztatta P. L. r. őrnagyot, és vezetői utasítást kért. A r. őrnagy arra adott utasítást, hogy egy parancsnok vonuljon ki a helyszínre.

Erről tudomást szerezve, 9 órakor a r. fhdgy. öt fővel megjelent a sérelmezett események helyszínén és az intézkedést átvette. Kérkezésekor az alábbi személyek voltak jelen: az érintett önkormányzat részéről B. G. FESZOFÉ területi vezető, S. Zs. FESZOFÉ területi vezető helyettes, B. B. közterület-felügyelő, B. A. közterület-felügyelő. A r. fhdgy.-ot arról tájékoztatták, hogy az adott erdőterület az önkormányzat kezelésében van, ahol a jegyző utasítása alapján végeznek területrendezést és személtávolítást. Annak keretében el kívánják bontani azt a két, földbe ásott verem fölé épített tetőt is, amely a közelben van, a felhalmozott szemetet pedig el akarják szállítani. A helyszínen lévő két közterület-felügyelő kijelentette, hogy köztisztasági szabálysértés és közterület engedély nélküli használata szabálysértések miatt kívánnak fellépni a vermekben tartózkodó személyekkel szemben. A FESZOFÉ területi vezetője azt is elmondta, hogy a területen lakó hajléktalan személyeket egy hete tájékoztatták a területrendezésről, valamint, hogy az érintetteket az Aszódi u. 18. szám alatt működő hajléktalan szálló a kutyáikkal együtt befogadja. A FESZOFÉ területi vezetője a helyszínen szóban közölte továbbá a r. fhdgy.-gyal, hogy a kialakult helyzetre tekintettel, intézkedésük eredményes végrehajtásának biztosításához azonnali rendőri közreműködést kér. Hozzátette, hogy a rendőri közreműködésre vonatkozó írásos kirendelést aznap eljuttatja a rendőrségre.

Ezt követően a r. fhdgy. a helyszínen a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. §-a alapján járt el. Annak során a helyszínen lévő rendőri erőkkel védelmezte az önkormányzat munkatársainak testi épségét, valamint végrehajtotta a FESZOFÉ területi vezető által foganatosított helyszíni kényszercselekménnyel szembeni ellenszegülés megszüntetését az alábbiak szerint. Intézkedett előjárójára, P. L. r. őrnagy értesítésére, aki tájékoztatta a kapitányságvezetőt is a kialakult helyzetről. A panaszost felszólította a helyszín elhagyására, majd mivel annak a panaszos nem engedelmeskedett, utasította K. S. r. zls. körzeti megbízottat, hogy vonja őt intézkedés alá. Mivel alaposan feltételezhető volt, hogy a helyszínre további olyan személyek érkeznek, akik az önkormányzat eljárását meg akarják hiúsítani, a Szolgálati Szabályzat 37. §-ának (3) bekezdése alapján eljárva, az illetéktelen személyek távoltartása céljából a területet kb. 15 m sugarú körben kordonszalaggal körbehatárolta. A helyszínen lévő rendőri állományt utasította a terület zárására és az illetéktelen személyek távoltartására, majd a helyszínen további erősítést igényelt.

Az utasítások alapján eljárva K. S. r. zls. és K. P. r. ftőrm. a cselekményét rendőri felszólítás ellenére továbbfolytató panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) „33. § f) pontja” alapján, testi kényszer alkalmazásával, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt 9 óra 5 perckor előállították a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra. Az intézkedésről a [...] ügyszámú rendőri jelentés készült. Az előállítás végrehajtásáról videofelvételt is rögzítettek.

Az intézkedést V. P. r. fhdgy., ügyeletes tiszt utóbb kivizsgálta és jogszerűnek, szakszerűnek minősítette.

Az intézkedés során 10-12 fő jelent meg a kordonnál, akik az önkormányzat által foganatosított intézkedéssel érintett területre akartak bejutni, mivel szerintük ott jogellenes cselekmény zajlott. Ezen személyeknek a r. fhdgy. megadta a szükséges felvilágosítást, az

önkormányzati intézkedés zavartalan végrehajtása érdekében azonban belépésüket a területre nem engedélyezte. Az érintettek ezért a kordonszalag mögül készítettek fényképeket és videofelvételeket az intézkedő rendőrökről.

Közben a munkaterületen belül lévő öt fő hajléktalan személy igazoltatására és priorálására is sor került, adataikat a rendőrök RK lapon rögzítették. Az öt személy az önkormányzat munkatársaival együttműködött, velük szemben rendőri intézkedés nem zajlott.

Miközben a kordonnal határolt területről a FESZOFÉ alkalmazottai a szemetet szedték, B. A. a lezárt területre behatolt, és onnan rendőri felszólítás ellenére sem volt hajlandó távozni. Vele szemben Zupka Zsolt r. főrm., körzeti megbízott kezdett intézkedést: 9 óra 30 perckor jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés miatt, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján előállítását hajtotta végre a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra. Az intézkedés végrehajtásáról videofelvétel, illetve 01090/4413/2012. ügyszámon rendőri jelentés készült. Az intézkedést V. P. r. fhdgy., ügyeletes tiszt vizsgálta, és jogszerűnek, szakszerűnek minősítette.

Az önkormányzati területrendezés során a FESZOFÉ és a közterület-felügyelet munkatársai a felhalmozott szemetet összeszedték, a vermek fölé emelt, nejlonnal fedett építményt lebontották, a vermeket betemették. Intézkedtek továbbá arra is, hogy a hajléktalan személyeket személyes használati tárgyaikkal és kutyáikkal együtt az Aszódi u. 18. szám alatti hajléktalan szállóra befogadják.

A helyszínen 10 óra 45 perckor a r. fhdgy.-ot a FESZOFÉ vezetője arról tájékoztatta, hogy cselekményüket befejezték, további rendőri közreműködésre nem tartanak igényt. Közölte továbbá, hogy a rendőri segítség szóbeli igényléséről aznap továbbít írásos elrendelő lapot is. Ezt követően a r. fhdgy. intézkedett a kordonszalag felszedésére, majd az ott várakozó személyeket a területre beengedte.

A helyszínen megjelent egy fiatalember, aki Cs. A. önkormányzati képviselőnek vallotta magát, őt a rendőr a megnyitott területre szintén beengedte. Kérésére tájékoztatta továbbá arról, hogy a területen az önkormányzati felkérésre került sor rendőri közreműködésre.

A rendőri intézkedésben részt vettek: D. A. r. százados, K. Á. r. hdgy., N. G. r. törm., G. A. r. főrm., Z. Zs. r. főrm., H. L. r. ftzls., V. R. r. főrm., V. S. r. őrm., S. L. r. őrm., T. P. r. őrm.

Az intézkedéssel kapcsolatosan a r. fhdgy. meg kívánja jegyezni, hogy a terület zárása során a kordonszalag mellett várakozó személyek az intézkedő rendőrökről folyamatosan fénykép- és videofelvételeket készítettek. A felvételek nyilvánosságra hozásához a rendőrök engedélyét nem kérték, azok közzétételéhez sem a r. fhdgy., sem kollégái nem járultak hozzá.

2) A panaszos előállítását végrehajtó rendőrök, K. S. r. zls. és K. P. r. főrm. a sérelmezett eseményekkel összefüggésben az alábbi tartalommal készítettek jelentést 2012. március 27-én.

A panaszost az adott napon 9 óra 5 perctől kezdődően vonták intézkedés alá, annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdésének I. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint –

mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, végül a 33. § (2) bekezdésének f) pont I. fordulója alapján – mivel a szabálysértést felszólítás ellenére folytatta – előállították. Az intézkedés során a panaszossal szemben az Rtv. 48. § d) pontja értelmében – ellenszegülés megtörése érdekében – bilincset alkalmaztak, 9 óra 5 perctől 9 óra 25 percig.

A jelentés rögzíti, hogy a panaszosnak az intézkedés során sérülése, illetve anyagi kár nem keletkezett, a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján hozzátartozó vagy más személy értesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket a rendőrök az alábbiak szerint ismertették.

Az adott napon A. J. r. fhdgy., KMB Alosztályvezető utasítására jelentek meg a Távíró u. mellett húzódó kiserdőben, hogy segítséget nyújtsanak a K. K. r. tzls. és B. Z. r. örm., körzeti megbízottaknak. A helyszínen K. K. r. tzls. fogadta őket, és arról nyújtott tájékoztatást, hogy a kapitányságvezető és a Közrendvédelmi Osztály vezetője utasítására tartózkodnak az adott helyszínen, ahol a FESZOFÉ és a közterület-felügyelet munkatársai végzik az erdő rész tisztítását. A rendőrök feladatául a jelenlévő önkormányzati dolgozók testi épségének a megóvását határozták meg.

A területen két gödörben, amelyek ponyvákkal voltak letakarva, jelen voltak továbbá hajléktalan személyek is, kialakított táborhelyük körül pedig szemét, használati tárgyak, illetve felaprított tűzifa volt felhalmozva. Az erdőtisztítás a FESZOFÉ munkatársai, B. G. területi vezető és S. Zs. helyettes irányításával zajlott.

A jelenlévő közterület-felügyelők intézkedés alá vonták a gödörben tartózkodó személyeket. Tájékoztatták őket, hogy táborhelyük kialakításával köztisztasági szabálysértést követtek el, és nem rendelkeznek közterület-foglalási engedéllyel, ezért felszólították őket a szabálysértés beszüntetésére. Tájékoztatták őket arról is, hogy a FESZOFÉ dolgozói a szemetet összeszedik, a gödröket pedig betemetik. Ezt követően FESZOFÉ alkalmazottai ténylegesen megkezdték a felhalmozott szemét összegyűjtését és felrakodását az ott lévő tehergépkocsira.

Eközben jelent meg a helyszínen a panaszos, akit a közterület-felügyelők tájékoztattak, hogy magatartásával akadályozza az intézkedésüket, a rendőröket pedig intézkedésre kérték fel. 8 óra 52 perckor hangzott el az első rendőri felszólítás: a rendőrök felhívták a panaszost, hogy az idáig tanúsított magatartását fejezze be, az önkormányzati hatósági eljárás lefolytatását ne akadályozza, közölték továbbá, hogy az intézkedésről kép- és hangfelvétel készül. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, kijelentette, hogy a helyszínt nem hagyja el, majd felírta a jelenlévő rendőrök neveit, jelvéyszámait. Elmondta azt is, hogy véleménye szerint a helyszínen jogszerű eljárás folyik.

Időközben A. J. r. fhdgy.-ot B. G. területi vezető a területrendezés eredményes lefolytatása érdekében, szóban rendőri karhatalom biztosítására kérte fel.

A panaszost ezután a rendőrök távozásra szólították fel, amelynek ugyancsak nem tett eleget, magatartásával az önkormányzati hatósági eljárást továbbra is akadályozta: ráült, illetve megfogta az elszállítani kívánt tárgyakat, valamint karjait széttárva nem engedte a helyszínről az alkalmazottakat.

A rendőrök mindezek után a panaszos kezeit hátra helyzetben megbilincseltek, majd őt a Távíró utcán parkoló szolgálati gépjárműhöz kísérték. A kísérés során a panaszos a földre ült, a rendőri intézkedésnek passzívan ellenszegült. Az eljáró rendőrök erre reagálva továbbiakban ismételten felszólították, hogy utasításuknak tegyen eleget, majd a gépkocsiba beszállítva a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra előállították. Ott az ügyeletesnek sérülés- és panaszmentesen bemutatták, majd az előállító helyiségben helyezték el.

A rendőrök végül tájékoztatták a panaszost az intézkedéssel szembeni panasztételi lehetőségeiről, illetve adatait ellenőrizték a körözési nyilvántartásban, amelyben nem szerepelt.

A jelentés rögzíti, hogy a fentiek alapján a rendőrök a panaszos ellen – az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. rend.) 40/A. §-a alapján – jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés miatt tettek feljelentést.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés megfelelt továbbá az arányosság Rtv.-ben rögzített követelményének is.

3) K. S. r. zls. a 2012. március 27-én készített jelentésében foglaltakat 2012. május 1-jén írt jelentésében az alábbiakkal egészítette ki.

A sérelmezett események helyén és idején, az önkormányzati tulajdonú kiserdőben a FESZOFE és a közterület-felügyelet bozótirtási és hulladékelszállítási tevékenységet hajtott végre. A rendőrök helyszínre érkezésekor a FESZOFE folyamatosan végezte a hulladék összeszedését, tehergépkocsira történő pakolását.

A tereprendezés és rakodás közben jelent meg a panaszos, aki a hulladék eltávolítását próbálta megakadályozni oly módon, hogy a tárgyakba belekapaszkodott, illetve azokra ráült, mindeközben kiabált, szidalmazta a munkásokat, és eléjük állt. A közterület-felügyelők felszólították a panaszost, hogy ne akadályozza a hulladék eltávolítását, majd igazoltatták és felhívták, hogy a helyszínt hagyja el. A panaszos a közterület felügyelők többszöri felszólításának sem engedelmeskedett, és tovább provokálta a helyszínen tartózkodó önkormányzati alkalmazottakat.

8 óra 52 perckor vonták intézkedés alá a rendőrök a panaszost. Kulturált, udvarias, de határozott hangnemben felszólították, hogy a közterület-felügyelet intézkedését ne akadályozza, távozzon a helyszínről. Tájékoztatták továbbá, hogy amennyiben a jogszerű rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el, és elő fogják állítani a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszos ezt követően is tovább kiabált a munkásokra, eléjük állt, a kezükben vitt tárgyakat megfogta, illetve azokra ráülve próbálta megakadályozni a köztisztasági szabálysértés ügyében tett intézkedéseket.

9 óra 5 perckor a rendőrök ismételten felszólították a panaszost cselekménye abbahagyására, valamint a helyszín elhagyására, aki továbbra sem engedelmeskedett, kijelentette, hogy nem kíván távozni.

Ezt követően A. J. r. főhadnagy is felszólította a panaszost, hogy engedelmeskedjen a korábbi rendőri felszólításoknak, a közterület felügyelők intézkedését ne akadályozza, a helyszínt hagyja el, amelyet követően a panaszos magatartásán továbbra sem változtatott. Ezért végül A. J. r. főhadnagy arra utasította a rendőröket, hogy állítsák elő a panaszost, akivel pedig közölte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal élhet.

Az előállítást K. S. r. zászlós, Zupka Zsolt r. főtörzsőrmester és K. P. r. főtörzsőrmester körzeti megbízottakkal közösen hajtotta végre. A rendőrök a panaszost figyelmeztették a bilincs használatára, valamint felszólították, hogy kezeit tegye hátra, ezt követően végezték el a bilincselést, majd a panaszos karjait két oldalról megfogva kivezették őt az erdőből a közelben lévő szolgálati gépkocsihoz. Annak során a panaszos passzív ellenszegülést tanúsított, izmait elengedte, és teljes testsúlyával nehezítette az elvezetését, így próbálta megakadályozni az intézkedést.

Mivel a magát elhagyó panaszost K. S. r. zls. és Z. Zs. r. főtörzsőrmester nem bírták megtartani, K. P. r. főtörzsőrmester megemelte a panaszos lábait, vagyis lábainál és kezeinél fogva vitték tovább a járőr gépkocsi felé. Annak során a panaszos jelezte a rendőröknek, hogy meg fogják fojtani, amit hallva a rendőrök a panaszost azonnal letették a földre, fogást váltottak, mire a panaszos is együttműködőnek bizonyult, és magától lábra állt. Ekkor a panaszost, karjait két oldalról, újból megfogva a rendőrök szolgálati gépkocsihoz vezették, ami kb. 60 m-re parkolt, majd beszállították a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszos a beszállítás közben, az autóban panasztételi jogáról szóban kapott tájékoztatást.

A jelentés rögzíti, hogy a rendőr feltételezése szerint a megbilincselte és elernyedte állapotban történt szállítás során, miután a panaszos a karjánál fogták, a rajta lévő pulóver húzódott, és a húzódás következtében a pulóver nyaka válthatott ki olyan érzést, mintha fojtogatnák.

A bilincs alkalmazására a jelentés szerint az Rtv. 48. §-ának b), c) és d) pontjai alapján, valamint a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdésének ab) pontja alapján került sor.

A panaszossal a jelentést készítő rendőr fellépése során kulturált, de határozott hangnemben beszélt, jogorvoslati lehetőségéről őt tájékoztatta.

A rendőrkapitányságon a panaszost az előállító helyiségben helyezték el, ahol az előállító őr a befogadást megelőzően ruházatátvizsgálatot hajtott végre. A panaszos a befogadása során elmondta, hogy zakója az erdőben maradt, azt még a rendőrök kiérkezése előtt egy kanapéra helyezte. Jelezte, hogy a zakóban egy bankkártya is volt. Ezt követően a jelentést készítő rendőr telefonon intézkedett a zakó felkutatására, ami a későbbiek során elő is került.

Megjegyzi végül a jelentés, hogy az erdőben életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan személyeket és kutyákat az Aszódi u. 18. szám alatt lévő hajléktalan szállón helyezték el, ahol mind a személyek, mind a kutyák megfelelő körülmények közt élhetnek.

4) A sérelmezett eseményeknél jelen volt közterület-felügyelők az alábbi tartalommal készítették feljegyzést.

Az adott napon a József Attila lakótelepen lévő kiserdőbe vezényelték őket. Feladatuk az volt, hogy az ott tartózkodó hajléktalanokat távozásra szólítsák fel, illetve irányítsák át őket az Aszódi úti hajléktalan szállóra.

A helyszínre 8 órakor érkeztek meg, ott a FESZOFÉ Kft. munkatársai és a IX. Kerületi Rendőrkapitányság két rendőre fogadta őket. A helyszínen felszólították az ott tartózkodó hajléktalanokat, hogy ingóságukat szedjék össze, akik a felszólítást hallva egy óra haladékot kértek, hogy össze tudjanak pakolni, amihez azonnal hozzá is kezdtek.

8 óra 30 perc körüli időpontban érkezett a helyszínre a panaszos, aktivista, aki „erősen akadályozta” a FESZOFÉ Kft. dolgozóinak munkáját. Ezért őt a közterület-felügyelők többször is távozásra szólították fel, mivel azonban annak nem tett eleget, igazoltatni kívánták. A panaszos csak többszöri felszólítás után adta át a személyigazolványát, majd az igazoltatás után folyamatosan fényképeket készített a közterület-felügyelőről, és továbbra is akadályozta a FESZOFÉ Kft. dolgozóit feladatuk elvégzésében. Ekkor érkezett a helyszínre A. J. r. főhadnagy 8 kollégájával együtt. A rendőrök a közterület-felügyelők kérésére végrehajtották a panaszos előállítását, a területet pedig időközben szalaggal zárták körbe, mivel folyamatosan további aktivisták érkeztek a helyszínre. Az aktivisták közül egy nő a szalag alatt átbújva próbálta a FESZOFÉ Kft. dolgozóit továbbra is akadályozni, ezért a rendőrség őt is előállította.

Az aktivisták mellett a helyszínre érkezett Cs. A. is, a kerületi önkormányzat LMP-s képviselője. Az aktivisták és a képviselő együtt vonták kérdőre a közterület-felügyelőket, hogy kinek az engedélyével távolítják el a hajléktalanokat az adott helyről, azonban a közterület-felügyelők velük nem álltak szóba, említett személyek a rendőrökkel és a FESZOFÉ Kft. helyszínen tartózkodó vezetőivel tárgyaltak. Időközben a hajléktalanok távoztak az Aszódi úti hajléktalan szállóra, összepakolt ingóságukat a FESZOFÉ Kft. szállította utánuk. A helyszínről a közterület-felügyelők 10 óra 50 perckor távoztak. A helyszínen a FESZOFÉ Kft. munkatársai maradtak, akik elvégezték az ottmaradt hulladék összetakarítását. A történetekről a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság rendőrei videofelvételt is készítettek.

5) A Ferencvárosi Szociális Foglalkoztató és Ellátó kiemelten közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója 2012. március 14-én levélben fordult a BRFK IX. kerületi Rendőrkapitányság vezetőjéhez. Abban előadta, hogy a FESZOFÉ Nonprofit Kft. 2012. március 27-én a József A. ltp.-et övező Távíró utcai kiserdőben bozótirtási és hulladékelszállítási feladatokat fog végezni. Annak kapcsán azzal a kéréssel fordult az ügyvezető a rendőrkapitányhoz, hogy aznap 8 órától 15 óráig 2 fő rendőrrel biztosítsa a Kft. gépjárműveinek be- és kihajtását a területen, illetve az erdőt és tornapályát rendeltetésszerűen használó lakosság biztonsága érdekében a rendőrség legyen jelen a helyszínen, mivel az aljnövényzet irtása közben a gépek 5-10 m-es körzetében tartózkodni balesetveszélyes.

2012. március 27-én az ügyvezető igazgató újabb levelet írt a kapitányságvezetőnek, amelyben a 2012. március 27-én 9 órakor rendőri közreműködésre szóban tett felkérését kívánta írásban is előterjeszteni.

Azzal összefüggésben felkérte a kapitányságvezetőt, hogy a Határ u. és a Távíró u. közötti, önkormányzati közterületen lévő erdőben, az ott elvégezni kívánt személtávolítás és

területrendezés végrehajtásánál, 2012. március 27-én 8 és 12 óra közötti időben rendőri erő biztosításával működjön közre.

A rendőri közreműködés a munkálatot végző személyek testi épségének védelme, a hulladék eltávolítását megakadályozni kívánó személyek ellenszegülésének megszüntetése és a munkálatokat akadályozó személyek távoltartása miatt vált szükségessé.

6) K. Z. r. ftzls., szolgálatirányító parancsnok a sérelmezett eseményekkel összefüggésben 2012. március 27-én az alábbi tartalommal készített jelentést.

Az adott napon 7 órától 19 óráig szolgálatirányító parancsnoki feladatokat látott el, amely során 12 óra 55 perckor az előállító helyiséget ellenőrizte. Ott meghallgatta a panaszost, aki jelezte, hogy az előállításával kapcsolatban panasszal kíván élni.

A szolgálatirányító parancsnok kérdésére a panaszos elmondta, hogy aznap 9 óra körüli időpontban, az előállítása előtt a Táviró utca melletti kiserdőben élő hajléktalanok kilakoltatását szeretne volna megakadályozni oly módon, hogy az intézkedés alá vont személyek és a közterület-felügyelők közé állt. A helyszínen tartózkodó rendőrök felszólították cselekményének befejezésére, de annak nem tett eleget. Ekkor két rendőr megfogta, majd meg is bilincselte, aminek passzívan ellenállt. Elmondása szerint passzív ellenállása abban nyilvánult meg, hogy testét elernyesztette, és fel kellett emelni, ki kellett vinni a szolgálati gépkocsinhoz. Annak során többször jelezte, hogy nagyon szorítja a pulóvere a nyakát, és nem kap levegőt, de kéréseinek nem volt foganatja.

Az előállítása után, a rendőrkapitányságon vette észre, hogy fekete színű, ismeretlen anyagú sport zakója, benne egy piros színű, a Budapest Bank által kiadott Mastercard bankkártyával hiányzik, amit azonnal jelzett az intézkedő rendőröknek. A rendőrök ezt valahová jelentették, de még nem kapott visszajelzést, hogy a zakót megtalálta-e valaki. A panaszos kérdésre válaszolva elmondta továbbá, hogy a zakóját, mivel ki volt melegegdedve, a helyszínen ráhajtotta egy ott lévő, valószínűleg a kilakoltatásra váró személyek tulajdonában lévő kanapé karfájára, ám arról megfeledkezett, amikor intézkedés alá vonták. Úgy nyilatkozott továbbá, hogy jól érzi magát, orvosi ellátást nem kér. A rendőr a panaszos nyakát megtekintve azon elszíneződést nem látott.

A panaszost ezután tájékoztatta a szolgálatirányító parancsnok, hogy panaszát hogyan tudja hivatalos formában megtenni, amit az érintett tudomásul vett.

A szolgálatirányító parancsnok mindezek után felvette a kapcsolatot K. K. r. tzls.-sal, aki közölte, hogy az Aszódi út 18. szám alatti szállón ellenőrizték a kilakoltatott személyek elhelyezésének körülményeit, amely eljárás során az egyik személy átadott neki egy fekete színű zakót, mondván, hogy az nem a tulajdona, és nem tudja, milyen körülmények között került a holmijuk közé, de nem tart rá igényt.

A fekete színű zakóban az alábbi tárgyakat találták:

- a panaszos nevére a Budapest Bank által kiadott bankkártyát,
- 1 db ismeretlen típusú Mp3-as zenelejátszót fülhallgatóval,
- 1 db „Népszavazás 2012.” feliratú kitűzőt,
- 1 db fel nem használt BKV vonaljegy,

- 3 db felhasznált BKV jegyet,
- 1 db zöld színű, Pall Mall márkájú cigarettás doboz (benne egy szál),
- 2 db, a „Delis bistro” által kiadott kedvezményes ételkupont,
- 5 db szám számlakivonatot különböző vásárlásokról.

Mivel a panaszos a zakó megtalálása előtt távozott a rendőrkapitányságról, vele a tulajdonát átvétetni nem lehetett. A szolgálatirányító parancsnok a történeteket jelentette Petrik László r. őrnagynak, aki arra utasította, hogy készítsen jelentést, és ahhoz mellékelje a zakót, valamint az abban talált tárgyakat is.

7) A panaszos által aláírt, Nyilatkozat elnevezésű dokumentum szerint a panaszos kérte hozzátartozója kiértesítését az előállításról. Az irat tartalmazza az érintett nevét és telefonszámát, és rögzíti a kiértesítés időpontját is, ami 2012. március 27-én 10 óra 20 perc.

A panaszos továbbá a dokumentumon kérte öt órát meghaladó fogvatartása esetére élelem biztosítását, de az iraton az olvasható, hogy a panaszos elbocsátása az öt óra letelte előtt megtörtént.

8) A panaszos szabadságának korlátozásáról kiállított igazolás tanúsága szerint a fogvatartás 2012. március 27-én 9 óra 5 perctől 13 óra 30 percig tartott.

A Testületnek megküldött iraton a panaszos aláírása nem szerepel.

9) 2012. március 27-én 11 óra 57 perctől kezdődően a rendőrségen sor került a panaszos meghallgatására a vele szemben indult szabálysértési eljárásban.

A meghallgatás 12 óra 10 percig tartott, a panaszos nem kívánt vallomást tenni. Kijelentette ugyanakkor, hogy a szabálysértés elkövetését nem ismeri el, és a vele szemben végrehajtott rendőri fellépést jogszerűtlennek, indokolatlannak és aránytalannak tartja.

10) A csatolt határozat tanúsága szerint a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság a panaszost 30 000 Ft pénzbírsággal sújtotta jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt.

11) A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére adott válaszait 2012. május 1-jén kelt levelében foglalta össze. Az irat a fent leírtakon túl az ügy megítélése szempontjából további releváns információkat is tartalmaz az alábbiak szerint.

Budapest IX. kerületében, a Határ út - Távíró utca között található, önkormányzati tulajdonú kiserdőben a FESZOFE és a Ferencvárosi Közterület-felügyelet bozótirtási és hulladékelszállítási tevékenységet hajtott végre 2012. március 27-én. A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét az önkormányzat szervei már előzetesen tájékoztatták tervezett tevékenységükről. Mivel a kiserdőben hajléktalan személyek élnek, rendőri jelenlétet kértek az önkormányzat szervei által foganatosított intézkedés zavartalan végrehajtása és az intézkedésben részt vevő személyek testi épségének védelme érdekében. A kapitányságvezető utasításának megfelelően P. L. r. őrnagy, közrendvédelmi osztályvezető intézkedett arra, hogy a területileg illetékes körzeti megbízottak, K. K. r. törzsszázlós és B. Z. r. őrmester

jelenjenek meg a kiserdőben, és ott a jelenlétükkel akadályozzák meg az önkormányzat dolgozói ellen irányuló esetleges atrocitásokat, szükség esetén lépjenek fel azok testi épségének megóvása érdekében.

A panaszost elsőként a közterület-felügyelők szólították fel arra, hogy ne akadályozza a köztisztasági szabálysértés megszüntetését és a hulladék eltávolítását, majd igazoltatták, és felszólították, hogy a helyszínt hagyja el. A panaszos az igazoltatás során a lakcím-azonosító kártyájának átadását megtagadta, a közterület felügyelők többszöri felszólításának sem engedelmeskedett, tovább provokálta a helyszínen tartózkodó önkormányzati alkalmazottakat, közben pedig ténykedését videofelvételen rögzítette. Tevékenysége addig fajult, hogy amikor belekapaszkodott az egyik munkás által elszállítani kívánt tárgyba, az veréssel fenyegette meg. A helyszínen lévő körzeti megbízottak azonnal a panaszos és a munkások közé álltak, ezzel akadályozták meg a tettelegesség kialakulását.

K. K. r. törzszászlós felszólította a panaszost, hogy a közterület-felügyelők intézkedését ne akadályozza, és hagyja el a helyszínt. A felszólítás során az intézkedő rendőr nem tett eleget az Rtv. 20. § (2) bekezdése által megfogalmazott alakiságoknak, mert a kialakuló tettelegesség miatt a késedelem veszéllyel járt volna. A körzeti megbízottat egyenruhája és azonosító jelvénye igazolta. K. K. r. törzszászlós a közterület-felügyelők kérésére, kétszer is felszólította a panaszost, hogy a lakcímkártyáját is adja át, aki ekkor az iratot átadta, de az intézkedés akadályozását folytatta, mobiltelefonon további aktivistákat hívott a helyszínre. A panaszos magatartását az intézkedő körzeti megbízott részben dokumentálta a kapitányságvezető engedélyével magánál tartott mobiltelefonjával.

A helyszínre érkező K. S. r. zászlós az Rtv. 2. §-a és 13. §-a alapján eljárva, az Rtv. 20. § rendelkezéseinek eleget téve, 8 óra 52 perckor vontá intézkedés alá a panaszost, és ismételt felszólította hogy a közterület-felügyelet intézkedését ne akadályozza, a helyszínt hagyja el. Tájékoztatta, hogy amennyiben a jogszerű rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el, és elő fogja állítani a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszos a figyelmeztetést tudomásul vette, az intézkedő rendőrök neveit, jelvéyszámait feljegyezte, és folytatta a hulladék eltávolításának megakadályozására irányuló cselekményét. Továbbra is kiabált a munkásokkal, eléjük állt, a kezükben vitt tárgyakat megfogta, illetve azokra ráülve próbálta megakadályozni a köztisztasági szabálysértés ügyében tett intézkedéseket. Magatartásával egyértelműen megvalósította a Szabs. rend. 40/A. § szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés tényállását.

A kialakult helyzetet a körzeti megbízottak jelentették, ennek alapján P. L. r. őrnagy, közrendvédelmi osztályvezető azt a vezetői utasítást adta, hogy közrendvédelmi parancsnok is vonuljon ki a helyszínre. A kapott parancs szerint 9 órakor A. J. r. főhadnagy, körzeti megbízotti alosztályvezető és D. A. r. százados, őr-, járőrszolgálati alosztályvezető 5 fő beosztotti állománnyal megjelent a helyszínen. A rendőri intézkedéseket ettől kezdve a közrendvédelmi osztály kamerájával dokumentálták.

A közterület-felügyelők, miután beszámoltak a történekről, és az eset előzményeiről is, felkérték A. J. r. főhadnagyot az intézkedésüket akadályozó személy előállítására.

A. J. r. főhadnagy végül a Szolgálati Szabályzat 5. § (5) bekezdésében foglalt előírásra is figyelemmel, amely szerint a rendőri intézkedés eredményes befejezését biztosítani kell, a

panaszost – aki a r. fhdgy. nevét és jelvéyszámát is felírta – ismét felszólította, hogy a korábbi rendőri felszólításoknak tegyen eleget, és a helyszínt hagyja el, majd miután a panaszos a harmadik felszólításnak sem engedelmeskedett, utasította a helyszínen lévő rendőröket az előállítás végrehajtására.

Az előállítást végrehajtó rendőrök a panaszossal szemben az alábbi okokból alkalmaztak bilincset: az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján, támadás megakadályozása végett, mivel szállítása nem az arra a célra kialakított kísérő gépkocsival történt; az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása végett, mivel nevezett előállítását és a járműhöz történő kísérését fás, bokros erdőterületen kellett végrehajtani, ahol a terep tagoltságát a panaszos kihasználhatta volna, így szökésének veszélye fennállt; végül az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján, ellenszegülés megtörésére, mert a panaszos provokáló és kiszámíthatatlan viselkedésének megtörésére pusztán testi kényszer alkalmazása nem volt elegendő. A kényszerítő eszköz alkalmazása a szükséges ideig – a beszállítás időtartama alatt – tartott, sérülést nem okozott. A bilincselés rendszeresített eszközzel történt.

Az előállító helyiségben történt elhelyezést megelőzően sor került a panaszos ruházatának átvizsgálására a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 16. §-a és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 35. b. pontja alapján.

A panaszos a rendőrség épületében úgy nyilatkozott: jelezte a rendőröknek, hogy a pulóvere szorítja a nyakát, nem kap levegőt, de ennek nem volt foganatja. A kapitányságvezető rögzíti, hogy az előállítás végrehajtásáról készített felvétel alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszosnak az előállítás végrehajtási módjára vonatkozó állítása valótlan, mivel a fulladására utaló panasza alapján a rendőrök azonnal intézkedtek: a földre helyezték, elvezetése során fogást váltottak, és karjánál fogva kísérték tovább.

A kapitányságvezető a rendőri intézkedések jogalapjaként levelében a következő jogszabályhelyeket jelölte meg:

- a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Ktf. tv.) 1. § (4) bekezdés b) pontját, 1. § (5) bekezdését, 16. §-át és 15. §-ának (3) bekezdését,
- az Rtv. 2. §-ának (2) bekezdését, 13. §-ának (1) bekezdését, 19. §-ának (1) és (2) bekezdését, 33. § (2) bekezdés f) pontját,
- a Szabs. rend. 40/A. §-át,
- a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (5) bekezdését, 37. §-ának (1) és (2) bekezdését.

Az ügy megítélése szempontjából a kapitányságvezető az alábbiak közlését is fontosnak tartotta:

A H. u. – T. u. melletti kiserdőben 2012. március 27-én végrehajtott rendőri és közterület-felügyeleti intézkedést megelőzően, 2012. március 21-én egy állampolgár e-mailben tett bejelentést a rendőrségen a kiserdőre vonatkozóan. A bejelentő sérelmezte, hogy a korábban felújított erdei tornapályát a hajléktalanok eltűzelték. Nehezményezte, hogy az erdő tele van szeméttel, ott hajléktalanok, alkoholizálók és drogosok tartózkodnak, és nagy testű kutyák futkároznak poráz és szájkosár nélkül, amelyek közül az egyik neki is ugrott nővérének.

Az intézkedés előtt a területileg illetékes körzeti megbízott, K. K. r. törzsszázlós többször felkereste az erdőben élő hajléktalanokat. Figyelmeztette őket, hogy életkörülményeikkel

szabálysértéseket követnek el, és közölte velük hogy az újonnan épült, Aszódi u. 18. szám alatti szállón a kutyáikkal együtt fogadják őket.

A panaszos az általa készített helyszíni hang- és képfelvételeket a Youtube internetes oldalon közzétette. A felvételen jól látható az önkormányzati dolgozók arca. A felvételek közzétételéhez a panaszos az érintettektől nem kért engedélyt, cselekményével megsértette a személyes adatok és a személyiségi jogok védelméhez fűződő érdekeket.

A panaszos és társa „A város mindenkié” szervezet tagjaiként tudatosan szervezték meg a közterület-felügyelők intézkedésének megakadályozását. A rendőrség által ismeretlen érdekből, tudatosan provokálták ki a rendőri intézkedéseket is.

A videofelvételek alapján egyértelműen megállapítható hogy az előállítás végrehajtásának módjával kapcsolatosan a panaszos hamisan vádolta meg bűncselekmény elkövetésével az intézkedő rendőröket. Nem felel meg ugyanis a valóságnak azon panasza, amely szerint a rendőrök tovább alkalmazták a testi kényszert vele szemben, annak ellenére, hogy jelezte, nem kap levegőt.

A közterület-felügyelet intézkedésével érintett hajléktalan személyek nem éltek az intézkedés ellen panasszal. Az A. u. 18. szám alatti hajléktalan szállóra történő beköltözésük után a helyi (ferencvárosi) tévécsatorna riporterének nyilatkoztak, és a riportban megelégedésüket fejezték ki új életkörülményeikkel kapcsolatban, és azt mondták, hogy hálával tartoznak az átköltözésüket intéző rendőrnek. A riport az internetről letölthető.

III.

A sérelmezett eseményekről készített videofelvételeit a rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta. Azon felül ugyanakkor a Testület a www.youtube.com internetes oldalon hozzáférhető, és a panaszos jogi képviselője által utalt felvételeket is megtekintette az eljárásban. A videofelvételeken – az iratok által rögzítetteken túl – az alábbi releváns információk láthatók.

1) A rendőrség által készített videofelvételek a következő eseményeket rögzítették.

Az események kezdetén a későbbi intézkedés helyszínén láthatók a hajléktalanok, valamint a FESZOFÉ munkatársai és a közterület-felügyelők, amint a hajléktalan személyek tárgyait pakolják. A panaszos kezdetben telefonál, majd beleavatkozik a cselekményekbe, akadályozza a munkavégzést. A rendőrök eleinte csak a közelben várakoznak, és akkor avatkoznak közbe, amikor a panaszost az egyik munkavégző bántalmazással fenyegeti meg. A rendőrök felszólítják a panaszost, hogy távozzon, aminek a panaszos nem tesz eleget, ellenben elővesz egy füzetet, és felírja a rendőrök nevét, illetve az azonosító számukat. Ezután a rendőrök ismételten, egymást követően többször is távozásra szólítják fel a panaszost, és jelzik, hogy amennyiben nem engedelmeskedik, elő fogják állítani. A panaszos ezt követően sem távozik, és elmondja, hogy nem is fog, a rendőrök eljárását pedig jogszerűtlennek tartja.

A panaszos kérdésére az egyik intézkedő rendőr elmondja, hogy a helyszínen a rendőrség a közterület-felügyelők intézkedését segíti, és a panaszost pedig újfent távozásra kéri. Miután a

panaszos jelzi, hogy nem hagyja el a helyszínt, a rendőrök tájékoztatják, hogy előállítják rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértés elkövetése miatt. A panaszos közli, hogy megítélése szerint a rendőrök ezen eljárása is jogszerűtlen.

Az előállítás megkezdésekor a panaszos ruházatát az egyik rendőr átvizsgálja, miközben azt kérdi a panaszostól, hogy van-e nála szűrő vagy vágó eszköz, majd kezeit hátrabilincselik, és két oldalról belékarolva a szolgálati gépkocsi felé kezdik kíséni. Néhány méter megtétele után a panaszos láthatólag elhagyja magát, a földre rogyik, aminek következtében a rendőrök a lábát húzni kezdik a földön. Kis idő elteltével a rendőrök megállnak, és a panaszost ketten a karjainál fogva megemelik, miközben egy harmadik rendőr hátulról a lábait emeli meg, így viszik tovább a felvétel 5. percének 55 másodpercétől. 6 perc 3 másodpercnél, a panaszos azt mondja, „[...] fojtogat egyébként, jelzem”, köhécsel, majd 6 perc 15 másodpercnél kétszer elismétli, hogy „Meg fog fojtani!”, amit hallva a rendőrök leteszik a földre. Ezután megkérik, hogy álljon föl, és a saját lábán kísérik tovább, egészen a szolgálati gépkocsiig.

Közvetlenül azelőtt, hogy a panaszost a szolgálati gépkocsiba beültetik, hallható, amint a rendőröktől kordonszalagot kérnek a kollégáik.

2) A [...] linken elérhető, 4 perc 16 másodperc hosszúságú videofelvételt a panaszos rögzítette, az események tehát az ő szemszögéből láthatók. Az első három és fél percben a panaszos számon kéri a körülötte jelenlévő közterület-felügyelőket, illetve a FESZOFÉ dolgozóit, hogy miért kezdtek bele jogtalan cselekményükbe, jelzi továbbá, hogy a kunyhók elbontásával lopást, illetőleg rablást valósítanak meg, valamint azt is, hogy a bontást meg kívánja akadályozni. A közterület-felügyelők és a bontást végző munkások azt felelik a panaszosnak, hogy a főnökeiktől azt az utasítást kapták, hogy a bontást végezzék el, ezért így is fognak tenni. Közben a panaszos tettel is akadályozni próbálja a hajléktalan személyek tárgyainak elszállítását, azokat megfogja, nem engedi el.

A rendőrök 3 perc 26 másodpercnél avatkoznak közbe, miután a panaszost az egyik bontást végző személy azzal fenyegeti meg, hogy bántalmazza, amennyiben nem hagy fel addig tanúsított magatartásával.

A rendőrök felszólítják a panaszost, hogy fáradjon távolabb, de a panaszos nem tesz a kérésnek eleget. A panaszos számon kéri a rendőröket a kunyhóbontás jogszerűségét illetően, majd vitába is keveredik velük. A felvétel ekkor véget ér.

3) A [...] linken elérhető, mindössze 55 másodperc hosszúságú felvételen a panaszos hallható, amint elmondja, hogy álláspontja szerint hogyan lenne jogszerű a hajléktalanokkal szembeni fellépés.

IV.

1) A Testület a panaszos sérelmei kapcsán mindenekelőtt azt értékelte, hogy az eljárására irányadó, a Rtv. 92. § (1) bekezdésében rögzített rendelkezések alapján mennyiben van hatásköre a panaszolt eset vizsgálatára.

A hivatkozott rendelkezés szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek ismeretében leszögezhető, hogy a Testület vizsgálatát kizárólag rendőri szervek, rendőrként szolgálatot teljesítő személyek fellépésére terjesztheti ki. Jelen ügyben ugyanakkor kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a panaszos kifogásai a vele szemben eljáró közterület-felügyelők magatartásával is kapcsolatosak voltak.

A Ktf. tv. 23. §-a egyértelműen meghatározza, hogy ha a felügyelői intézkedést követően közigazgatási hatósági vagy szabálysértési jogorvoslati eljárás nem indul, az intézkedéssel szemben panasznak van helye, és a panasz elbírálása a rendőrség hatáskörébe tartozik. A rendőrséghez a panaszt a felügyelői intézkedéstől vagy annak elmulasztásától, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, a tudomásszerzéstől számított nyolc napon, de legkésőbb az intézkedéstől vagy annak elmulasztásától számított 3 hónapon belül lehet előterjeszteni. A rendőrség a panaszról a megérkezését követő naptól számított tizenöt napon belül – a közigazgatási hatósági eljárás szabályai szerint – dönt.

Erre való tekintettel a Testület a panaszos által előadott azon sérelmek kapcsán, amelyek a közterület-felügyelők fellépésével voltak kapcsolatosak, hatáskörének hiányát állapította meg.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok ismeretében megvizsgálta ugyanakkor a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedések: igazoltatása, előállítása és ruházatának átvizsgálása, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerűségét és arányosságát.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetőleg az abból levezethető testi épséghez, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület a panaszjárásban elsőként azt vizsgálta, hogy a rendőrségnek az adott körülmények között keletkezett-e a panaszost érintően intézkedési kötelezettsége.

Az eset előzményeit illetően a rendőrségi iratok alapján megállapíthatóvá vált, hogy Budapest IX. kerületében, a H. út és a T. utca között található, önkormányzati tulajdonú kiserdőben a FESZOFÉ és a Ferencvárosi Közterület-felügyelet bozótirtási és hulladékelszállítási tevékenységet hajtott végre 2012. március 27-én. A rendőrségi iratok, a közterület-felügyelők előadásai és a történekről készített videofelvételek alapján megállapítható volt továbbá, hogy ezen munkálatok keretében a közterület-felügyelők és a FESZOFÉ dolgozói az erdőben élő hajléktalanok kunyhóinak a bontását is végrehajtották.

A panaszos a hajléktalanok érdekeit képviselő szervezet aktivistájaként jelent meg a helyszínen, és megpróbálta megakadályozni a kunyhók elbontását olyan módon, hogy a közterület-felügyelőket és a FESZOFÉ dolgozóit kérdőre vonta, kiabált velük, továbbá a hajléktalanok tulajdonát képező tárgyakat megfogta, és próbálta meggátolni azok elszállítását.

A panaszost elsőként a közterület-felügyelők szólították fel arra, hogy ne akadályozza a munkájukat, illetve, hogy a helyszínt hagyja el. A panaszos a közterület felügyelők többszöri felszólításának sem engedelmeskedett, tovább provokálta a helyszínen tartózkodó önkormányzati alkalmazottakat.

A rendőrök az események folyamatába akkor avatkoztak be, amikor az egyik munkás, bántalmazással fenyegette meg a panaszost. A helyszínen lévő körzeti megbízottak azonnal a panaszos és a munkások közzé álltak, hogy megakadályozzák a tettlegesség kialakulását. K. K. r. törzszászlós felszólította a panaszost, hogy a közterület-felügyelők intézkedését ne akadályozza, és hagyja el a helyszínt. A felszólításnak a panaszos nem tett eleget, ellenben elővett egy füzetet, és felírta a rendőrök nevét, illetve az azonosító számukat. Ezután a rendőrök ismételen, egymást követően többször is távozásra szólították fel a panaszost, és jelezték, hogy amennyiben nem engedelmeskedik, elő fogják állítani. A panaszos azonban ezt követően sem távozott, és jelezte, hogy nem is fog, a rendőrök eljárását pedig jogszerűtlennek tartja. A panaszos kérdésére az egyik intézkedő rendőr ezt követően elmondta, hogy a helyszínen a rendőrség a közterület-felügyelők intézkedését segíti, és hozzátette, hogy a panaszost újfent távozásra kéri. Miután a panaszos jelezte, hogy továbbra sem hagyja el a helyszínt, a rendőrök tájékoztatták, hogy előállítják rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértés elkövetése miatt. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy megítélése szerint eljárásuk is jogszerűtlen.

A panaszossal szembeni rendőri fellépés jogszerűségének megítéléséhez a következő jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe a Testület.

A Ktf. tv. 1. § (1) bekezdése értelmében „a közterületi rend és tisztaság védelméről, a tömegközlekedési eszközök használati rendjének fenntartásáról, az önkormányzati vagyon védelméről a települési önkormányzat közterület-felügyelet, illetőleg közterület-felügyelő útján gondoskodhat”. Az (5) bekezdés szerint „a feladatkörében eljáró felügyelő hivatalos személy.”

A Ktf. tv. 15. §-ának rendelkezései szerint „a felügyelő feljelentés megtétele vagy egyéb jogszerű intézkedés céljából az érintettet személyazonosságának megállapítása érdekében

igazoltathatja. A személyazonosság igazolására alkalmas minden olyan hatósági igazolvány, amely tartalmazza az érintett nevét, születési helyét és idejét, az állampolgárságát, valamint az arcfényképét és a saját kezű aláírását. A felügyelő az általa ismert vagy más jelenlévő, ismert személy közlését is elfogadhatja igazolásként. Az igazoltatás – az igazoltatás okának egyidejű közlésével – csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat. A személyazonosság megállapításáig az érintett feltartóztatható. Azt a személyt, aki személyazonosságát nem igazolja, annak megállapítására a legközelebbi rendőri szervhez a felügyelő előállíthatja. Ellenszegülés esetén az előállításhoz a Rendőrségről szóló törvény szerint a rendőrség segítségét kell kérni. A rendőrség megérkezéséig a felügyelő az érintett személyt feltartóztatja.”

A Ktf. tv. 16. §-a értelmében pedig „a felügyelő a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt igazoltatja, és az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatósághoz az eljárás azonnali lefolytatása érdekében előállíthatja. Az elkövető ellenszegülése esetén a 15. § (3) bekezdése szerint kell eljárni.”

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szabs. rend. – intézkedés idején hatályos – 40/A. §-a értelmében jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követi el, „aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik”, és ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 229. § (1) bekezdése alapján hivatalos személy elleni erőszak miatt büntethető, „aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza”. A (6) bekezdés értelmében továbbá vétséget követ el az is, „aki hivatalos személy elleni erőszakra irányuló előkészületet követ el”.

Jelen esetben, a panaszossal szembeni intézkedést közvetlenül megelőzően a helyszínen tartózkodó közterület-felügyelők az önkormányzat által rájuk bízott feladataikat végezték, aminek keretében az erdőben található építmények elbontásához is hozzáálltak. Az, hogy a panaszos és a közterület-felügyelők között pontosan milyen tartalommal folyt vita, a felvételek alapján sem volt egyértelműen – teljes részletességgel – megállapítható. Kétségtelen ugyanakkor, hogy a panaszos a hivatalos személyként eljáró közterület-felügyelőkkel összetűzésbe került.

Azt, hogy a közterület-felügyelők ezen eljárása, illetve az önkormányzat vagy a jegyző alapul szolgáló rendelkezése mennyiben volt jogszerűnek tekinthető, a Testületnek nem tiszte felülbírálni. Hatásköri szabályai alapján csupán azt értékelheti, hogy rendőrségnek a panaszossal szembeni fellépése jogszerű volt-e.

Ennek kapcsán a Testület az alábbi megállapításra jutott. A helyszínen jelen volt rendőrök intézkedési kötelezettségét egyértelműen megalapozta, hogy a panaszos és a közterület-felügyelők, illetve a FESZOFÉ munkásai között kialakult vita egyre komolyabbra fordult,

fenyegetőzések hangzottak el, így számolni kellett a panaszos testi épségének veszélyeztetésével, sőt akár a közterület-felügyelők sérelmére bűncselekmény – hivatalos személy elleni erőszak – elkövetésének a lehetőségével is.

Tekintettel tehát az Rtv. fent idézett 13. §-ában előírt rendelkezésekre, a Testület megítélése szerint olyan helyzet állt elő, ami rendőri közbeavatkozást tett szükségessé, a jelenlévő rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget generált.

A továbbiakban a Testület ezen intézkedési kötelezettség teljesítése során fogantatosított tényleges intézkedések jogszerűségét vizsgálta.

3) A panaszos jogi képviselője kifogásolja, hogy az intézkedő rendőrök jelentése azt rögzíti, hogy a panaszost fellépésük keretében igazoltatták, holott arra ténylegesen nem került sor, tehát a rendőri jelentés a valóságnak nem megfelelő tartalommal készült.

A csatolt videofelvételek tanúsága szerint az erdőben valóban nem történt meg a panaszos igazoltatása.

Az előállítást végrehajtó rendőrök jelentése tartalmazza, hogy a panaszost az adott napon 9 óra 5 perctől kezdődően vonták intézkedés alá, annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdésének I. fordulata alapján igazoltatták. Az események részletes leírása – a történetekről rögzített felvételekkel összhangban – igazoltatásról nem számol be, rögzíti ugyanakkor a jelentés, hogy miután a rendőrök a panaszost a rendőrkapitányság előállító helyiségében elhelyezték, tájékoztatták az intézkedéssel szembeni panasztételi lehetőségeiről, illetve adatait ellenőrizték a körözési nyilvántartásban, amiben nem szerepelt.

A rendőri jelentés ez utóbbi megjegyzése, miszerint a panaszos adatait a kapitányságra érve a körözési rendszerben ellenőrizték, illetve az a körülmény, hogy személyes adatait a rendőrségi iratok teljes részletességgel és pontossággal tartalmazzák, arra engednek következtetni, hogy a rendőrkapitányságon a rendőrök elvégezték a panaszos igazoltatását.

Erre figyelemmel a Testület megállapította, hogy nem valósult meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése azon kifogás kapcsán, miszerint a rendőri jelentés nem a valóságnak megfelelő tartalommal készült el.

4) Sérelmezi a panaszos, hogy az intézkedés keretében a rendőrök végrehajtották az előállítását.

Az intézkedő rendőrök jelentése rögzíti, hogy a panaszost az adott napon az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pont I. fordulata alapján – mivel a szabálysértést felszólítást ellenére folytatta – előállították.

Ahogy az fentebb is olvasható, a rendőrök az erdőben zajlott események folyamatába akkor avatkoztak be, amikor az egyik munkás bántalmazással fenyegette meg a panaszost. A helyszínen lévő körzeti megbízottak azonnal a panaszos és a munkások közzé álltak, hogy megakadályozzák a tettlegesség kialakulását. K. K. r. törzszászlós felszólította a panaszost, hogy a közterület-felügyelők intézkedését ne akadályozza, és hagyja el a helyszínt. A felszólításnak a panaszos nem tett eleget, ellenben elővett egy füzetet, és felírta a rendőrök nevét, illetve az azonosító számukat. Ezután a rendőrök ismételten, egymást követően többször is távozásra szólították fel a panaszost, és jelezték, hogy amennyiben nem

engedelmeskedik, elő fogják állítani. A panaszos azonban nem távozott, és jelezte, hogy nem is fog, a rendőrök eljárását pedig jogszerűtlennek tartja. A panaszos kérdésére az egyik intézkedő rendőr ezt követően elmondta, hogy a helyszínen a rendőrség a közterület-felügyelők intézkedését segíti, és hozzátette, hogy a panaszost újfent távozásra kéri. Miután a panaszos jelezte, hogy továbbra sem hagyja el a helyszínt, a rendőrök tájékoztatták, hogy előállítják rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértés elkövetése miatt. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy megítélése szerint eljárásuk is jogszerűtlen.

Az intézkedés jogszerűségének vizsgálatakor a Testület az alábbi rendelkezésekre volt figyelemmel.

Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

Ahogy arra a Testület már fentebb is utalt, a Szabs. rend. – intézkedés idején hatályos – 40/A. §-a értelmében jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követi el, „aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik”, és ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

Felhívja továbbá a figyelmét a Testület az Rtv. 19. § (1) bekezdésében foglalt szabályra, miszerint a „jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni”. A rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenségre a törvény csak rendkívül szűk körben biztosít lehetőséget, hiszen „annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fentiekben a Testület indokoltnak minősítette az események folyamatába történt rendőri beavatkozást, aminek a panaszos a hivatkozott jogszabályi rendelkezés értelmében köteles volt engedelmeskedni. Hangoztatta ugyan a panaszos, hogy a rendőrök fellépését nem tartja jogszerűnek, és ezért nem tesz eleget a hozzá intézett felszólításoknak, és álláspontjáról a rendőröket is megpróbálta meggyőzni.

A Testület a kérdés megítélése kapcsán jelentőséget tulajdonított annak, hogy a panaszos a rendőri intézkedés jogszerűtlenségét a közterület-felügyelők és a FESZOFÉ munkásai által végzett tevékenység jogtalanságára vezette vissza, aminek alapja pedig a véleménye szerint ugyancsak jogsértő jegyzői, illetőleg önkormányzati határozat volt. A helyzetnek a panaszos által is felvázolt összetettségére figyelemmel a Testület úgy ítélte meg, hogy a panasszal érintett esetben a rendőri fellépés jogszerűtlensége nem volt olyan egyértelműen és kétséget

kizáróan megállapítható, ami alapot adott volna az Rtv. 19. §-a szerinti törvényi kivétel alkalmazásához, így a panaszosnak teljesítenie kellett volna a rendőröktől kapott utasításokat, elhagyhatta volna a helyszínt, és utólag, a megfelelő eljárás keretében kereshetett volna orvoslást a sérelemre.

A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos magatartásával megvalósította a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértésének intézkedéshez szükséges mértékű, minimális gyanúját, ezért az intézkedő rendőrök megfelelő joggal rendelkeztek a panaszos előállításához.

Mivel ugyanakkor az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a panaszos a szabálysértéssel felhagyjon, vagy lett volna a rendőrségnek egyéb eszköze is arra, hogy ezt a célt elérje.

A kérdés megítélése kapcsán a Testület az iratok és a videofelvételek által is alátámasztott azon körülménynek tulajdonított alapvető jelentőséget, miszerint a rendőrök a panaszost az előállítás megkezdését megelőzően számtalanszor felszólították, hogy távozzon a helyszínről, tegyen eleget kéréseiknek. Ennek a panaszos azonban még akkor sem engedelmeskedett, amikor a rendőrök a később foganatosított intézkedést helyezték kilátásba.

A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy nem volt más olyan rendőri eszköz, amellyel a rendőrök a panaszost távozásra tudták volna bírni, így indokoltan kezdték meg az előállítását.

Mivel tehát az adott intézkedésre kellő jogalap birtokában és indokoltan került sor, a Testület álláspontja szerint az előállítással összefüggésben a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga nem sérült.

5) A Testület mindezek után megvizsgálta, hogy jogszerűen került-e sor a helyszínen a panaszos ruházatának az átvizsgálására.

A panaszost a rendőrök – jelentésük szerint – az adott napon 9 óra 5 perctől kezdődően vonták intézkedés alá, annak keretében – egyéb intézkedések mellett – az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint, mint személyi szabadságban korlátozott személyt átvizgálták.

A Testületnek megküldött rendőrségi videofelvételeken nyomon követhető, hogy az előállítás megkezdésekor a panaszos ruházatát az egyik rendőr átvizsgálta, miközben azt kérdezte a panaszostól, hogy van-e nála szűrő vagy vágó eszköz.

Az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján „akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”

A hivatkozott rendelkezés alkalmazását, mivel az a rendőrség számára opcionális felhatalmazást tartalmaz, a Testület az Rtv. 15. §-ában foglalt – és fentebb is idézett – arányossági követelmény figyelembe vételével vizsgálta.

A konkrét eset történéseit vizsgálva a Testület nem tudott feltárni olyan momentumot, ami a rendőrökben megalapozott gyanút ébreszthetett volna az iránt, hogy a panaszosnál támadásra, vagy önvészély okozására alkalmas tárgy található. Arra sem a panaszos ruházata – farmernadrág és vékony pulóver –, sem magatartása alapján nem lehetett következtetni, hiszen a rendőrök felszólítására szóban ugyan hevesen reagált, de viselkedése az események ezen pontján már leginkább passzív maradt.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az intézkedés helyszínén a rendőrség a panaszos ruházatának az átvizsgálását szükségtelenül hajtotta végre, ezért azzal összefüggésben megállapította a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának megsértését.

6) A Testület végül a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök igénybe vételének indokoltságát és jogszerűségét értékelte.

A Testületnek megküldött rendőrségi videofelvételek tanúsága szerint az előállítás megkezdésekor a panaszos ruházatát az egyik rendőr átvizsgálta, miközben azt kérdezte a panaszostól, hogy van-e nála szűrő vagy vágó eszköz, majd kezeit hátrabilincselte, és két oldalról belékarolva a szolgálati gépkocsi felé kezdték kísérni. Néhány méter megtétele után a panaszos láthatólag elhagyta magát, a földre rogyott, aminek következtében a rendőrök a lábát húzni kezdték a földön. Kis idő elteltével a rendőrök megálltak, és a panaszost ketten a karjainál fogva megemelték, miközben egy harmadik rendőr hátulról a lábait emelte meg, így vitték tovább a felvétel 5. percének 55 másodpercétől. 6 perc 3 másodpercnél, a panaszos azt mondja, „[...] fojtogat egyébként, jelzem”, köhécsel, majd 6 perc 15 másodpercnél kétszer elismétli, hogy „Meg fog fojtani!”, amit hallva a rendőrök letették a földre. Ezután megkérték, hogy álljon föl, és a saját lábán kísérték tovább, egészen a szolgálati gépkocsiig.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentésükben rögzítik, hogy az intézkedés során az Rtv. 48. § d) pontja értelmében – ellenszegülés megtörése érdekében – bilincset használtak 9 óra 5 perctől 9 óra 25 percig.

A rendőrségi válasz szerint továbbá az előállítást végrehajtó a rendőrök a panaszossal szemben az alábbi okokból alkalmaztak bilincset: az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján, támadás megakadályozása végett, mivel szállítása nem az arra a célra kialakított kísérő gépkocsival történt; az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása végett, mivel nevezett előállítását és a járműhöz történő kísérését fás, bokros erdőterületen kellett végrehajtani, ahol a terep tagoltságát a panaszos kihasználhatta volna, így szökésének veszélye fennállt; végül az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján, ellenszegülés megtörésére, mert a panaszos provokáló és kiszámíthatatlan viselkedésének megtörésére pusztán testi kényszer alkalmazása nem volt elegendő. A kényszerítő eszköz alkalmazása a szükséges ideig – a beszállítás időtartama alatt – tartott, sérülést nem okozott. A bilincselés rendszeresített eszközzel történt. A válaszlevél megjegyzi továbbá, hogy a csatolt videofelvételek alapján egyértelműen megállapítható: az előállítás végrehajtásának módjával kapcsolatosan a panaszos hamisan vádolta meg bűncselekmény elkövetésével az intézkedő rendőröket. Nem

felel meg ugyanis a valóságnak azon panaszra, amely szerint a rendőrök tovább alkalmazták a testi kényszert vele szemben, annak ellenére, hogy jelezte, nem kap levegőt.

Ugyan a rendőrségi jelentés nem rögzíti, de a felvételek és az egyéb iratok alapján egyértelmű, hogy a rendőrök a panaszossal szemben nem csupán bilincset, hanem testi kényszert is alkalmaztak. Ezért a Testület vizsgálta a panaszossal szembeni testi kényszer és bilincselés jogszerűségét, valamint a testi kényszer alkalmazásának a módját is.

a) Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. „A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfeszítéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.”

Az intézkedésről rögzített videofelvételek alapján egyértelműen megállapítható volt: a panaszos a rendőrök felszólításainak, hogy távozzon a helyszínről, nem tett eleget, és hangot is adott annak, hogy a későbbiekben sem távozik. Ezért a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök indokoltan alkalmazták a panaszossal szemben testi kényszert azért, hogy a helyszínről eltávolítsák, és az elhangzott rendőri felszólításoknak érvényt szerezzenek.

Mivel tehát az intézkedéssel elérni kívánt cél – a panaszos távoltartása a korábbi események helyszínétől – kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül nem volt megvalósítható, a legenyhébb kényszerítő eszköz, vagyis a testi kényszer alkalmazása a panaszossal szemben indokolt és jogszerű volt.

Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés helyszínén alkalmazott testi kényszerrel összefüggésben a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült.

b) A rendőrök azonban a testi kényszer alkalmazásával szinte egy időben, azzal párhuzamosan a panaszos kezeit meg is bilincselték.

Az Rtv. 48. §-a értelmében „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására vagy d) ellenszegülésének megtörésére”. Ezen okok közül a rendőrök a konkrét esetben a b) és c) pontokra, tehát támadás és szökés megakadályozására hivatkoztak.

A Testület ellentmondást tapasztalt a rendőrségi iratokban annak kapcsán, hogy a bilincselésnek mi volt a jogszabályi alapja. Az intézkedő rendőrök jelentésükben ugyanis az Rtv. 48. §-ának d) pontját jelölték meg, míg a később keletkezett rendőri jelentés, valamint a kapitányságvezető válaszlevele a b), c) és d) pontokra egyaránt hivatkoznak. A Testület a tapasztalt ellentmondást úgy oldotta fel, hogy a sérelmezett eseményekhez időben közelebb álló jelentés megállapításait fogadta el valósnak, vélelmezve, hogy az szolgál a leginkább

hiteles információval. A továbbiakban tehát a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos ellenszegülése valóban csak bilincs alkalmazásával volt-e megtörhető.

A konkrét ügy körülményeit – különösen a videofelvételek által rögzített eseményeket – a fent hivatkozott rendelkezéssel összevetve a Testület az alábbi következtetésre jutott. A panaszos által az intézkedés idején tanúsított magatartás nem tartalmazott semmilyen olyan elemet, amely arról tanúskodott volna, hogy a panaszos ellenszegülése ne lett volna csupán testi kényszer alkalmazásával megtörhető. Ahogyan arra a Testület már a ruházátvizsgálás értékelése során is utalt, a panaszos ellenállása alapvetően passzivitásban, illetve vitatkozásban nyilvánult meg. Ezért a rendőrség által megjelölt ok bizonyosan nem teremtett megfelelő jogalapot a bilincs alkalmazására.

Mivel a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos magatartása nem adott okot arra, hogy megbilincseljék, azzal összefüggésben megállapította a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának a megsértését.

c) A Testület mindezek után megvizsgálta a testi kényszer alkalmazásának módját is.

Egybehangzó volt a felek előadása arról, hogy a panaszost a rendőrök hogyan kísérték, illetőleg vitték el a szolgálati gépkocsiig. Ellentmondást tapasztalt ugyanakkor a Testület arra vonatkozóan, hogy amikor a panaszos jelezte, fojtást érez, a rendőrök arra megfelelően reagáltak-e. A panaszos állítása szerint ugyanis jelzésének nem volt fogantja, míg a rendőrök a kérdés tekintetében úgy nyilatkoztak, hogy a panaszos közlésére reagáltak, fogást váltottak rajta. Az eseményekről rögzített videofelvétel a rendőri előadást támasztja alá. Azon nyomon követhető, hogy 6 perc 3 másodpercnél, a panaszos azt mondja, „[...] fojtogat egyébként, jelzem”, köhécsel, majd 6 perc 15 másodpercnél kétszer elismétli, hogy „Meg fog fojtani!”, amit hallva a rendőrök leteszik a földre. Ezután megkérlik, hogy álljon föl, és a saját lábán kísérik tovább, egészen a szolgálati gépkocsiig.

A kérdés megítélése kapcsán a Testület figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában rögzített arányosság követelményére, továbbá az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdésében foglalt előírásra, miszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

A rendőrség által megküldött videofelvételen egyértelműen látszik, hogy a panaszos kísérése közben egyszer csak elhagyja magát. A panaszos nem utalt beadványában arra, hogy az események ezen pontján rosszul lett volna, és arra utaló kijelentést a felvételen sem hallható, nem hajlandó ugyanakkor közreműködni a kísérésében, nem áll lábra. Az adott helyzetben a rendőröknek valóban nem volt más választásuk, minthogy a panaszost megemelve próbálják a szolgálati gépkocsiig eljuttatni. A panaszos azon állítását pedig, hogy a fojtogatással kapcsolatos jelzésére a rendőrök nem reagáltak, a videofelvételek egyértelműen megcáfolták.

A testi kényszer alkalmazásának módjában ezért a Testület nem talált kivetnivalót, és azzal összefüggésben a panaszos emberi méltósághoz, illetőleg testi épséghez való alapvető jogainak a megsértését nem állapította meg.

V.

A fentiek alapján a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a megsértését azon kifogása kapcsán, hogy a rendőri jelentés nem a valóságnak megfelelő tartalommal készült el, nem állapította meg. Mivel továbbá a rendőrök indokoltan döntöttek az adott helyzetben a panaszos előállítása mellett, a Testület a személyes szabadsághoz fűződő alapvető jog megsértését sem állapította meg.

Úgy ítélte meg ugyanakkor, hogy az intézkedés helyszínén a rendőrség a panaszos ruházatának az átvizsgálását szükségtelenül hajtotta végre, ezért azzal összefüggésben sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga.

A rendőri intézkedés helyszínén alkalmazott testi kényszerszerűen továbbá a Testület jogszerűnek minősítette, és nem talált kivétlenül a testi kényszer alkalmazásának módjában sem, ezért azzal összefüggésben a panaszos emberi méltósághoz, illetőleg testi épséghez való alapvető jogainak a megsértését nem állapította meg. Arra a következtetésre jutott ugyanakkor, hogy a panaszos magatartása nem adott okot arra, hogy megbilincseljék, ezért amiatt megállapította a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának a megsértését.

Az alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. szeptember 26.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag